

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: DECEMBER – 2024
SECOND SEMESTER

Subject: Economics of Labour (EC22-202)

Date: 30/12/2024

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- Q. 1) Answer in details following questions. (Any One) (20)**
1. Describe the determinants of labour productivity
 2. Discuss various measures for the removal of unemployment in India
- Q. 2) Answer of the following questions. (Any Three) (30)**
1. Discuss the social and economic effects of unemployment
 2. Describe the general bases of labour discrimination
 3. Describe the social security provisions for labour in India
 4. Discuss the growth of trade unions in India
 5. Explain the causes of industrial disputes
 6. Describe critically the recent labour policies in India
- Q. 3) Write Short notes. (Any Two) (10)**
- a) Characteristics of labour market
 - b) Trends in employment in India
 - c) Significance labour welfare
 - d) Significance of trade unions

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (२०)**
१. श्रम उत्पादकतेच्या निर्धारकांचे वर्णन करा
 २. भारतातील बेरोजगारी नष्ट करण्यासाठी विविध उपायांची चर्चा करा
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (३०)**
१. बेरोजगारीच्या सामाजिक आणि आर्थिक परिणामांची चर्चा करा
 २. कामगार भेदभावाच्या सर्वसामान्य आधारांचे वर्णन करा
 ३. भारतातील कामगारांसाठी असलेल्या सामाजिक सुरक्षा तरतुदींचे वर्णन करा
 ४. भारतातील कामगार संघटनांच्या वाढीची चर्चा करा
 ५. औद्योगिक विवादांच्या कारणांची चर्चा करा
 ६. भारतातील अलीकडील कामगार धोरणांचे टीकात्मक वर्णन करा
- प्र. ३) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- अ) श्रमिक बाजाराची वैशिष्ट्ये
 - ब) भारतातील रोजगाराचा कल
 - क) कामगार कल्याणाचे महत्त्व
 - ड) कामगार संघटनांचे महत्त्व